

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงพื้นที่ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู Development Under Area - based Education Quality Development Research Program in Teacher Perfection Joint - Development School

สมบัติ ฤทธิเดช¹ ประสพสุข ฤทธิเดช² กนกวรรณ ศรีวาศ³ สุนันหา กินรีวงศ์⁴ และสายใจ เพ็งที⁵
Sombat Rittidet¹, Prasopsuk Rittidet², Kanokwan Sriwapee³, Sunasnta Kinnareewong⁴ and Sayjai Peangtee⁵

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3,4,5}

Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3,4,5}

Corresponding author, E-mail : prasopsuk2552@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้เพื่อ (1) ศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้และความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู (2) สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู (3) ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูและ (4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixd Method) กลุ่มที่ศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 25 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 25 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 25 คน และนักเรียนแกนนำ จำนวน 250 คน ได้เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ พื้นที่การวิจัยโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 25 โรงเรียนในจังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสำรวจปัญหาด้านการเรียนรู้และความต้องการเรียนรู้เชิงประเด็น (2) แบบประเมินโรงเรียนสุภาพ (3) แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษานำเสนอแบบตารางและการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นของผู้เรียนพบว่าปัญหา 1) ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัยร้อยละ 95.00 2) ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณธรรมจริยธรรมร้อยละ 60.00 ในส่วนความต้องการการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพ โรงเรียนต้องการเรียนรู้ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย ร้อยละ 56 และความต้องการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพร้อยละ 20

2. ผลการศึกษานักสนับสนุนส่งเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูได้แนวทางสนับสนุนส่งเสริม คือ 1) การจัดทำโครงการวิชาการเรียนรู้เชิงประเด็น 2) การส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การผลิตสื่อการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผล 6) การทำงานแบบมีส่วนร่วม

3. ผลการศึกษากการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู 4 ประเด็น คือ 1) ด้านสุขภาพผู้เรียนก่อนเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อสิ้นสุดโครงการด้านสุขภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก 2) ด้านสิ่งแวดล้อม ก่อนเข้าร่วมโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการผู้เรียนเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัยก่อนเข้าร่วมโครงการ และสิ้นสุดโครงการ ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่ในระดับมาก 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เรียนรู้ก่อนเข้าร่วมโครงการและสิ้นสุดโครงการอยู่ในระดับมาก

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ผู้เรียน มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยได้เรียนรู้ 4 ประเด็น คือ ด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม การเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย และด้านคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงพื้นที่ ; โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ABSTRACT

The research aimed to: (1) study problems of learning organization and learning needs of issue-based learners, according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools; (2) support and promote practicum students to organize issue-based learning according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools; (3) evaluate the issue-based learning organization according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools; and (4) study the learners' satisfaction with the issue-based learning according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools. The research employed the mixed method research. The Participants comprised 25 school administrators, 25 teachers who were in charge of the project, 25 practicum students, 25 supervisors, and 250 student core leaders. The target group participated in the project voluntarily. The research setting was at 25 teaching profession joint-development schools in Mahasarakham Province. The instruments consisted of: (1) a survey form for learning problems and issue-based learning needs; (2) an assessment form for the well-being schools; (3) an interview form for focus group discussion and a record of focus group discussion; (4) a satisfaction questionnaire. The results of the study were presented in tables and descriptive analysis as follows : The Results

1. The study on problems of learning organization and learning needs of issue-based learners revealed the following: 1) the aspect of increasing consumption of vegetables, fruits and safe food accounted for 95.00 percent; 2) the aspect of environment, virtues and ethics accounted for 60 percent. Regarding the needs of issue-based learning according to the guidelines of the well-being schools, the need of the schools to learn about the aspect of increasing consumption of vegetables, fruits and safe food accounted for 56 percent, and the need to learn about the environment and health accounted for 20 percent.

2. The study on support and promotion for practicum students to organize issue-based learning according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools revealed the following guidelines on giving support and promotion: 1) carrying out the issue-based learning project, 2) local curriculum promotion and development, 3) learning organization, 4) learning and teaching media production, 5) measurement and evaluation, 6) participatory work.

3. The evaluation on the issue-based learning organization according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools indicated that the learners were developed on 4 aspects as follows: (1) on the aspect of health, before learning, the learners' health was at a moderate level, and it was at a high level when the project terminated; (2) on the aspect of the environment, before and after taking part in the project, the learners learned about the environment at a high level; (3) on the aspect of

increasing consumption of vegetables, fruits and safe food, the learners learned about the consumption at a high level before and after learning; (4) on the aspect of virtues and ethics, the learners learned about the virtues and ethics at a high level before and after learning.

4. The study of the learners' satisfaction with the issue-based learning according to the guidelines of the well-being schools in teaching profession joint-development schools revealed that the learners' satisfaction, on the whole, was at a high level. They had learned all of the 4 issues: health; the environment; increasing consumption of vegetables, fruits and safe food; and virtues and ethics.

Keywords : Development Under Area - based Education Quality ; Development Research Program in Teacher Profession Joint - Development School.

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ได้ทำการศึกษาและวางแผนตามลำดับ ดังที่ปรากฏในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) โดยได้กำหนดเป้าหมายหลักของคุณภาพการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคน จากปรัชญาความเชื่อพื้นฐานที่ว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เป็นการพัฒนายั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพโดยตรงแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงกลไกและสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เพื่อเตรียมคนให้เป็นคนที่มีลักษณะเป็นผู้คิดวิเคราะห์เป็นคนที่ สามารถแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ นั่นคือผู้เรียนจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรา 22 ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ระบุถึงความสำคัญของคุณภาพการศึกษาต้องดูจากผลผลิตทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงผู้เรียนจะต้องมีคุณลักษณะหรือการแสดงทางพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมคือ ดี เก่ง มีความสุข ดังที่ หวี มั่นตรง กล่าวถึง คุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครบถ้วนตามความคาดหวังของหลักสูตรและความคาดหวังของผู้รับบริการ ซึ่งเกิดจากการบริหารคุณภาพเป็นการจัดระบบการทำงานเพื่อให้ได้ผลงาน สร้างความพึงพอใจ ความประทับใจและความมั่นใจแก่ผู้รับบริการทั้งภายในและภายนอก โดยผ่านความสัมพันธ์เชิงระบบคือ (1) ด้านปัจจัย ได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา งบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษา สื่อวัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงหลักสูตรและ

เอกสารประกอบการสอน (2) กระบวนการ ได้แก่ การจัดรูปแบบการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ และการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและ (3) มาตรฐานตัวชี้วัดถึงผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียนที่มีคุณภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา [1]

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ใช้ยุทธศาสตร์ที่เป็นแนวทางหลัก ประกอบด้วย (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) การพัฒนาการเรียนการสอน และ (4) การประกันคุณภาพ แนวคิดคือการสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติทุกระดับและทุกขั้นตอน สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามเป้าหมายและเป็นที่ยอมรับของสังคม [2]

การจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาครู พัฒนาการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาด้านกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ ดี เก่ง และมีสุข แต่ปรากฏว่าคุณภาพการศึกษาของไทย คุณภาพผู้เรียนไม่สามารถแข่งขันกับเวทีโลกหรือในอาเซียน ด้วยผลการประเมินเมื่อปี พ.ศ. 2551 ที่ผ่านมา การศึกษาไทยอยู่ในลำดับที่ 46 และ 48 จาก 61 ประเทศ และที่ต่ำกว่าประเทศในอาเซียนด้วยกัน เช่น สิงคโปร์ ไต้หวัน จีน มาเลเซีย และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งทางการค้าและการพัฒนาของไทย [1]

ด้วยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไทยเป็นผลสะท้อนให้สถาบันการจัดการศึกษาต้องพิจารณาและทบทวนผลการประเมินคุณภาพในสถานศึกษาของตนเองดังกรณีการจัดการศึกษาของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นสถาบันการศึกษา ที่มีปรัชญากว่าจัดการการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน เป็นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ที่มุ่งแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น โดยการใช้องค์ความรู้จากบุคลากรของคณะต่างๆ ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน ท้องถิ่นตามความต้องการของผู้รับบริการ เช่น คณะครุศาสตร์จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืนโดยมีสาขาวิชาต่างๆจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพสาขาวิชา คณะครุศาสตร์ได้จัดการศึกษาลิตครตามสาขาวิชาเป็นไปตามเกณฑ์ครุสภาได้กำหนด โดยนักศึกษาวิชาชีพครูต้องได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา ในการดำเนินการเรื่องนี้คณะครุศาสตร์ได้ทำความร่วมมือกับโรงเรียนในเขตบริการ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามประกอบด้วย 4 จังหวัดคือ จังหวัดขอนแก่น จำนวนโรงเรียน 13 โรงเรียน จังหวัดร้อยเอ็ด 23 โรงเรียน จังหวัดกาฬสินธุ์ 20 โรงเรียน จังหวัดมหาสารคาม 55 โรงเรียน รวมจำนวน 111 โรงเรียน เพื่อร่วมมือกันพัฒนานักศึกษาที่จะประกอบวิชาชีพครู ซึ่งนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องได้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ทำความร่วมมือกับคณะครุศาสตร์ โดยการฝึกประสบการณ์ตามสาขาวิชาเอกที่ได้ศึกษา เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนรู้นั้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้โรงเรียนได้ทำความร่วมมือมีกติกากับคณะครุศาสตร์ร่วมกัน คือ (1) พัฒนาศักยภาพทั้งสองฝ่าย (2) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งศึกษาวิจัยค้นคว้านวัตกรรมใหม่เพื่อคุณภาพการศึกษา (3) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยร่วมมือกับโรงเรียนอื่นทั้งในและนอกเครือข่าย (4) พัฒนาให้โรงเรียนเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาได้เหมาะสมกับการบ่มเพาะครูชั้นวิชาชีพ และ (5) พัฒนาโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาครูประจำการและพัฒนานักวิชาชีพ ด้วยข้อตกลงร่วมมือที่มีโรงเรียนเครือข่ายการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์นิเทศวิชาเอก และอาจารย์นิเทศทั่วไป เป็นเครือข่ายกับโรงเรียนทำหน้าที่ติดตามนิเทศประเมินผลการฝึกประสบการณ์ปฏิบัติการสอนของนักศึกษาวิชาชีพครู ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นได้แก่ (1) เกิดเครือข่ายโรงเรียนพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 111 โรงเรียน อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (2) นักศึกษาได้ฝึกวิชาชีพครู เพื่อเตรียมตัวเป็นครูที่ดีในอนาคตต่อไป (3) ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรหลายวิชา ทั้งวิชาสามัญ ทักษะอาชีพและทักษะทางสังคม และ(4) ผู้เรียนเป็นผู้

ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข [3]

อย่างไรก็ตามความร่วมมือของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 55 โรงเรียนเป็นโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครูได้รับนักศึกษาไปปฏิบัติการสอนเป็นเวลาหนึ่งปีในการศึกษา 2559 ผลการรายงานการนิเทศแก่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ไม่เข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องการเทคนิคการสอนที่หลากหลายและการจัดทำโครงการวิชาการควรเป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา และสอดคล้องกับบริบทความเป็นจริงที่นักเรียนประสบปัญหา เช่น นักเรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีมการศึกษาปัญหาพิเศษโครงการในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ด้วยความสำคัญและปัญหาที่พบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระหว่างคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กับโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครูเป็นความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับการพัฒนาเป็นครูที่ดี เก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม ได้มาตรฐานวิชาชีพครู และผู้เรียนได้พัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีความสุข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะที่มีการจัดการศึกษาเชิงประเด็นสอดคล้องกับสภาพจริงแต่ละโรงเรียน ทำให้คณะผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอโครงการ "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครูของจังหวัดมหาสารคาม"

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้และความต้องการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครู
2. เพื่อศึกษาการสนับสนุนส่งเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครู
3. เพื่อศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครู
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนานักวิชาชีพครู

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาเชิงพื้นที่ตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะ มี 5 เรื่องคือ ด้านสุขภาพ ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความตระหนักลดละสิ่งเสพติด บุหรี่ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเนื้อหาเฉพาะสืบปิตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กำหนดให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงประเด็นตามสภาพจริงแต่ละโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการคือ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน (2) นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 25 คน (3) ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 25 คน และนักเรียนแกนนำ 250 คน จำนวน 25 โรงเรียน ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จังหวัดมหาสารคาม และ (4) อาจารย์นิเทศก์จำนวน 25 คน สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ

เนื้อหาการวิจัย

เนื้อหาการวิจัย การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเชิงพื้นที่ในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูพื้นที่การวิจัยโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 25 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ

ระยะเวลาการวิจัย

ระยะเวลาการวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ. 2558 - กันยายน พ.ศ. 2559

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสำรวจปัญหาการเรียนรู้เชิงประเด็นและความต้องการการเรียนรู้เชิงประเด็นในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู
2. แบบประเมินโรงเรียนสุภาพะ
3. แบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

การสร้างแบบสำรวจปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นและความต้องการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูวิธีการดำเนินการสร้างศึกษาความรู้พื้น

ฐานจากหนังสือระเบียบการวิจัยและประเมินผลของ Bunchom Srisa-ard [4] เพื่อใช้เป็นความรู้พื้นฐาน โดยแบบสำรวจปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็น เป็นแบบสำรวจมีโครงสร้างโดยข้อคำถามเชิงประเด็น มีขั้นตอนการสร้างคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัญหาการจัดการเรียนรู้และความต้องการเรียนรู้ จำนวน 5 ด้าน

2.1 ด้านสุขภาพ

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

2.3 ด้านการเพิ่มการบริโภคผักและอาหารปลอดภัย

2.4 ด้านการสร้างความตระหนักลดละสิ่งเสพติด

2.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.6 การเรียนรู้ด้านอื่นๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.1 นำเสนอเครื่องมือการวิจัยแบบสำรวจปัญหาฯ และความต้องการการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามและภาษาการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบข้อคำถามและภาษาการวิจัยของแบบสำรวจปัญหาและความต้องการการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อคำถามการเรียงลำดับเนื้อหาเป็นกลุ่มเดียวกัน เช่น ไม่ขอรับประทานผักผลไม้ ขอรับประทานผักผลไม้ให้เป็นเนื้อหาในลำดับต่อมาและจัดพิมพ์แบบสำรวจปัญหาและความต้องการการเรียนรู้เชิงประเด็นของผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะเป็นฉบับสมบูรณ์

การสร้างแบบประเมินโรงเรียนสุภาพะ

การสร้างแบบประเมินโรงเรียนสุภาพะคณะผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินตามแบบประเมินที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ใช้ประเมินโรงเรียนสุภาพะโดยผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง เผยแพร่สามารถนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม โดยใช้แนวคิดของ Supang Chantavanich [5] เพื่อเก็บข้อมูลจากตัวแทนการสนทนากลุ่มของ 3 กลุ่มได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ อาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูที่ได้ทำโครงการเรียนรู้เชิงประเด็นตามรหัสกำหนดให้รวมการสนทนากลุ่มกลุ่มละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน

4. คณะผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดสนทนากลุ่ม โดยแบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่มมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รายชื่อสมาชิกที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 แนวคำถามการสัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

4.1 นำแนวคำถามการสนทนากลุ่มเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับแก้ไขข้อคำถาม การสนทนากลุ่มให้ชัดเจนโดยคณะผู้วิจัยได้แก้ไขข้อคำถามให้มีคำถามเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนได้เข้ามาส่งเสริม นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะ เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

4.2 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลกับตัวแทนกลุ่มสนทนา จำนวน 30 คน

4.3 การสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มมี 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 รายชื่อสมาชิกสนทนากลุ่ม ตอนที่ 2 การบันทึกข้อมูลตามข้อคำถาม

4.4 นำเสนอแบบบันทึกการสนทนากลุ่มต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อให้ข้อเสนอแนะการเก็บข้อมูลการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะของตอนที่ 2 การบันทึกข้อมูลควรบันทึกตามข้อคำถาม เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการจัดทำเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย คณะผู้วิจัยได้แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.1 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจได้ศึกษาความรู้พื้นฐานจากแนวคิดของBunchom Srisa-ard [4]

5.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 16 ข้อ ใช้จริง 13 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะสอดคล้องกันแล้วได้ค่าความเหมาะสม IC .90 ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 นำไปใช้ได้และแปลความพึงพอใจตามแนวคิดของBunchom Srisa-ard [4]

5.3 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเก็บข้อมูลจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 250 คน ที่เป็นนักเรียนแกนนำของโครงการ จำนวน 25 โรงเรียน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้านผู้เรียนและความต้องการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาการจัดการเรียนรู้ด้านผู้เรียนเชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ประเด็นปัญหาด้านผู้เรียน เชิงประเด็นตามแนวทาง โรงเรียนสุภาพะ	ความถี่ (n)	ร้อยละ (%)	การแปล ผล
1. ปัญหาด้านสุขภาพ	90	45	3
2. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	120	60	2
3. ปัญหาด้านการเพิ่มการ บริโภคผักผลไม้และอาหาร ปลอดภัย	190	95	1
4. ปัญหาด้านความ ตระหนักลดละเลิกสิ่ง เสพติด	30	15	4
5. ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม	120	60	2

ตารางที่ 1 ประเด็นปัญหาเมื่อเรียงตามลำดับผู้เรียนมีปัญหาด้านการเรียนรู้เชิงประเด็นลำดับที่หนึ่งคือ ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัยร้อยละ 95.00 การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านคุณธรรมจริยธรรม ร้อยละ 60.00 ปัญหาด้านสุขภาพร้อยละ 45.00 และปัญหาการเรียนรู้ความตระหนักลดละเลิกสิ่งเสพติดร้อยละ 15.00

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความต้องการเรียนรู้เชิงประเด็น
ตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนา
วิชาชีพครู จำนวน 25 โรงเรียน จังหวัดมหาสารคาม

โครงการเชิงประเด็นตามเป้าหมาย 10 ปี ของ สสส.	ร้อยละ
1. ด้านสุขภาพ มีจำนวน 5 โรงเรียน	20
2. ด้านสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 5 โรงเรียน	20
3. ด้านการเพิ่มการบริโภคผัก ผลไม้ และอาหาร ปลอดภัย มี 14 โรงเรียน	56
4. ด้านการศึกษาคุณธรรมจริยธรรม มี 1 โรงเรียน	4

จากตารางที่ 2 โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 โรงเรียนต้องการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัยจำนวน 14 โรงเรียน ร้อยละ 56 ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 โรงเรียน ร้อยละ 20 ด้านสุขภาพ จำนวน 5 โรงเรียน ร้อยละ 20 และด้านคุณธรรมจริยธรรม 1 โรงเรียน ร้อยละ 4

ตอนที่ 2 ผลการศึกษานับสนุนส่งเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่มจากตัวแทนผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 10 คน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน และอาจารย์นิเทศก์จำนวน 10 คน วิธีการสนทนากลุ่มได้ใช้แนวคำถาม 5 ข้อ คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล ปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 การส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดทำโครงการวิชาการ
การจัดทำโครงการวิชาการนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยโครงการนี้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกับครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนให้การสนับสนุนติดตามประเมินผลร่วมกับอาจารย์นิเทศก์วิชาเอกและอาจารย์นิเทศก์ทั่วไป มีคณะครูศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้มอบหมายให้ ผศ.ดร.สมบัติ ฤทธิเดช และคณะผู้ร่วมวิจัยเป็นผู้รับผิดชอบโครงการดำเนินงานของโครงการได้แบ่งการบริหารงานร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 25 คน มีกติการ่วมกันก่อนส่งนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้จัดกิจกรรมการประชุมนิเทศ ซึ่งแจ้งการปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในส่วนการประเมินโครงการงานวิชาการเป็นผลงานส่วนหนึ่งการฝึกประสบการณ์การสอน นักศึกษาต้องจัดทำโครงการวิชาการ ซึ่งการจัดทำโครงการวิชาการของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 25 โรงเรียนที่มีนักศึกษาไปปฏิบัติการสอนต้องทำโครงการวิชาการการเรียนรู้เชิงประเด็นตามความต้องการของโรงเรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการและคณะผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ครูผู้รับผิดชอบโครงการและผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าร่วมประชุม จำนวน 100 คน เพื่อฝึกเขียนโครงการวิชาการการเรียนรู้เชิงประเด็น เมื่อไปปฏิบัติการสอนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ใช้โครงการวิชาการนี้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาแต่ละโรงเรียนกำหนดโดยมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้รับผิดชอบโครงการปรากฏรายละเอียดของกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละด้าน

1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย และ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.2 การสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
ครูผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้เชิงประเด็นได้จัดทำหลักสูตรด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย เช่น หลักสูตรการปลูกมะนาว หลักสูตรการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ หลักสูตรการเลี้ยงปลา เป็นต้น

2.3 การสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการเรียนการสอนเน้นผู้เป็นสำคัญ
ครูผู้รับผิดชอบโครงการร่วมกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์ได้ร่วมกันสนับสนุนให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะให้นักศึกษาได้จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดการเรียนรู้แบบโครงการ แบบโครงงาน แบบวงจร PDCA แบบ Mind Mapping การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ การเรียนรู้แบบจัดการความรู้ การเรียนรู้แบบทดลองปฏิบัติจริง เป็นต้นดังตัวอย่างการเรียนรู้แบบ Mind Mapping ให้ผู้เรียน

ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามภาระงานที่มีนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้มอบให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 ประเด็นคือ ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัยและด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.4 การสนับสนุนส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับองค์ความรู้ในการประชุมสัมมนากลางภาคร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ได้จัดกิจกรรมร่วมกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสาขาวิชาอื่นๆที่ไม่ได้ร่วมโครงการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการนำเสนอผลงานแต่ละสาขาวิชา ทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้มีความรู้ที่ได้รับไปผลิตสื่อการเรียนการสอนตามสาระเชิงประเด็นการเรียนรู้การผลิตเอกสาร ทั้ง 4 ด้าน ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย และด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามสาระโครงการเป้าหมาย สสส. 10 ปี นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้จัดทำสื่อประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ได้แก่ แบบสำรวจ แผนการเรียนรู้และโครงการวิจัยและได้จัดกิจกรรมค่ายอบรมทั้ง 4 ประเด็น

2.5 การสนับสนุนส่งเสริมด้านการวัดผลประเมินผล

การวัดประเมินผลการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพ คณะผู้ดำเนินโครงการได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการวัดผลประเมินผลผ่านอาจารย์นิเทศก์ให้เป็นผู้กำกับติดตามสนับสนุนในการพัฒนาผู้เรียนตามเชิงประเด็นการเรียนรู้ทั้ง 4 ประเด็น โดยนักศึกษาเป็นผู้รายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการในแต่ละด้านที่ตนเองได้ปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อเป็นผลการประเมินตามตัวชี้วัดของคุรุสภากำหนดไว้ ต้องมีการจัดทำโครงการวิชาการ มีการจัดทำป้ายนิเทศ ซึ่งเป็นผลงานของนักศึกษา โดยครูนิเทศก์ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตรวจสอบผลงานของนักศึกษา โดยเฉพาะแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีการรายงานในส่วนการประเมิน

ผลของผู้เรียนได้ประเมินผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่อาจารย์นิเทศก์ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และนักศึกษาได้นำไปปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติพบข้อบกพร่องในส่วนวิธีการวัดผลประเมินผลไม่เข้าใจ อาจารย์นิเทศก์ได้ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ปรับแก้ไข เช่น การจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุภาพในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

สาระการเรียนรู้เชิงประเด็น	กลุ่มเป้าหมาย	รวม
ด้านสุขภาพ 5 โรงเรียน	50	50
ด้านสิ่งแวดล้อม 5 โรงเรียน	50	50
ด้านการเพิ่มผักผลไม้และอาหารปลอดภัย 14 โรงเรียน	140	140
ด้านคุณธรรมจริยธรรม 1 โรงเรียน	10	10
รวม		250

จากตารางที่ 3 แสดงฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการการเรียนรู้เชิงประเด็น 4 ด้าน 1) ด้านสุขภาพกลุ่มเป้าหมายผู้เรียน จำนวน 50 คน 2) ด้านสิ่งแวดล้อมผู้เรียน จำนวน 50 คน 3) ด้านการเพิ่มการบริโภคผัก ผลไม้และอาหารปลอดภัย จำนวน 140 คน 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 10 คน ดังผลการประเมินแต่ละด้านตาม

ตารางที่ 4 การประเมินผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุภาพ

สาระโครงการเป้าหมาย สสส./องค์ประกอบและตัวชี้วัด	คุณภาพผู้เรียนก่อนร่วมโครงการ		การแปลผลสภาวะผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียนหลังเข้าร่วมโครงการ		การแปลผลสภาวะผู้เรียน
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1.ด้านสุขภาพ						
1.1 ผู้เรียนเป็นสุข	3.20	0.92	ปานกลาง	3.80	0.84	มาก
1.2 โรงเรียนเป็นสุข	3.89	0.85	ปานกลาง	3.73	0.95	มาก
1.3 สภาพแวดล้อมเป็นสุข	3.80	0.71	มาก	3.85	0.79	มาก
1.4 ครอบครัวเป็นสุข	3.57	0.75	มาก	3.13	0.91	ปานกลาง
1.5 ชุมชนเป็นสุข	3.47	0.97	ปานกลาง	3.70	0.91	มาก
รวม	3.49	0.85	ปานกลาง	3.70	0.91	มาก
2. ด้านสิ่งแวดล้อม						
2.1 ผู้เรียนเป็นสุข	4.35	0.56	มาก	4.06	0.58	มาก
2.2 โรงเรียนเป็นสุข	3.63	0.78	มาก	3.85	0.76	มาก
2.3 สภาพแวดล้อมเป็นสุข	4.35	0.62	มาก	3.74	0.67	มาก
2.4 ครอบครัวเป็นสุข	3.23	0.71	ปานกลาง	3.42	0.76	ปานกลาง
2.5 ชุมชนเป็นสุข	3.86	0.83	มาก	3.84	0.78	มาก
รวม	3.79	0.70	มาก	3.78	0.70	มาก
3.ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย						
3.1 ผู้เรียนเป็นสุข	4.35	0.56	มาก	3.96	0.83	มาก
3.2 โรงเรียนเป็นสุข	3.63	0.78	มาก	4.31	0.86	มาก
3.3 สภาพแวดล้อมเป็นสุข	4.35	0.62	มาก	4.95	0.99	มากที่สุด
3.4 ครอบครัวเป็นสุข	3.23	0.71	ปานกลาง	3.79	1.00	มาก
3.5 ชุมชนเป็นสุข	3.84	0.83	มาก	3.71	0.98	มาก
รวม	3.79	0.70	มาก	3.89	0.92	มาก
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
4.1 ผู้เรียนเป็นสุข	4.17	0.60	มาก	4.10	0.59	มาก
4.2 โรงเรียนเป็นสุข	4.28	0.55	มาก	4.2	0.51	มาก
4.3 สภาพแวดล้อมเป็นสุข	4.24	0.51	มาก	4.2	0.49	มาก
4.4 ครอบครัวเป็นสุข	4.35	0.53	มาก	4.4	0.55	มาก
4.5 ชุมชนเป็นสุข	4.3	0.5	มาก	4.15	0.25	มาก
รวม	4.27	0.54	มาก	4.21	0.48	มาก

จากผลการประเมินตารางที่ 4 การประเมินผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ 1) ด้านสุขภาพโดยภาพรวมก่อนดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการผู้เรียนได้รู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ ทั้ง 5 องค์ประกอบผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข และชุมชนเป็นสุข มีค่าเฉลี่ยก่อนดำเนินโครงการอยู่ในระดับปานกลาง สุขภาวะผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดโครงการโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่พิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมเป็นสุข ก่อนดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) สาระโครงการด้านสิ่งแวดล้อมโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 5 โรงเรียน ผู้เรียน จำนวน 50 คน ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะก่อนดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการการประเมินตามองค์ประกอบโรงเรียนสุขภาวะ 5 องค์ประกอบผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สิ่งแวดล้อมเป็นสุข ครอบครัวเป็นสุข ชุมชนเป็นสุข โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนดำเนินโครงการสิ้นสุดโครงการค่าเฉลี่ยผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะอยู่ในระดับมาก แต่พิจารณารายด้านก่อนดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะด้านครอบครัวเป็นสุขอยู่ในระดับปานกลาง(3) สาระโครงการด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย จำนวนโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 14 โรงเรียน จำนวนผู้เรียนแกนนำ รวม 140 คน ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะ ก่อนการดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการการประเมินตามองค์ประกอบโรงเรียนสุขภาวะ 5 องค์ประกอบ ผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข

ชุมชนเป็นสุข และครอบครัวเป็นสุข โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนดำเนินโครงการค่าเฉลี่ยสิ้นสุดโครงการ ($\bar{X}$ = 3.89, S.D = 0.92) ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะอยู่ในระดับมาก แต่พิจารณาเป็นรายด้านครอบครัวเป็นสุขก่อนดำเนินโครงการค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ้นสุดโครงการด้านครอบครัวเป็นสุขอยู่ในระดับมาก 4) สาระโครงการด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนได้เรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมก่อนร่วมโครงการและสิ้นสุดโครงการ จำนวน 10 คน ประเมินตามองค์ประกอบโรงเรียนสุขภาวะ 5 องค์ประกอบ ผู้เรียนเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข ชุมชนเป็นสุข และครอบครัวเป็นสุข โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยตามลำดับอยู่ในระดับมากแต่พิจารณาเป็นรายองค์ประกอบครอบครัวเป็นสุขก่อนดำเนินโครงการและเมื่อสิ้นสุดโครงการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากและองค์ประกอบผู้เรียนเป็นสุขมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดทั้งก่อนดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการเรียงตามลำดับอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 250 คน ได้รับแบบประเมิน 250 ฉบับ ร้อยละร้อย

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ประเด็นการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. การเรียนรู้ด้านสุขภาพ			
1.1 จัดกิจกรรมเสี่ยงตามสายด้านรักษาสุขภาพ	4.10	0.66	มาก
1.2 จัดปัยนิเทศความรู้เรื่องสุขภาพร่วมกับนักเรียนในโรงเรียนฯ	4.23	0.94	มาก
1.3 เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มถ่ายทอดความรู้เรื่องสุขภาพให้เพื่อนๆ ในโรงเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน	4.15	0.97	มาก
1.4 การเก็บอุปกรณ์ด้านสุขภาพอย่างเป็นระเบียบ	3.95	1.07	มาก
1.5 ได้ร่วมกิจกรรมการเขียนคำขวัญการรักษาสภาพ และวาดภาพ ทำหนังสือเล่มเล็ก	4.95	0.22	มากที่สุด
รวมรายด้าน	4.11	0.78	มาก
2. การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม			
2.1 ได้ทำความสะอาดห้องเรียน พื้นที่โรงเรียนเสมอ	4.45	0.59	มาก
2.2 เรียนรู้เรื่องการกำจัดขยะ	2.75	0.43	ปานกลาง
2.3 ความพร้อมของอุปกรณ์การจัดสิ่งแวดล้อมเพียงพอ	4.40	0.58	มาก
2.4 บรรยายกาศน่าอยู่ โรงเรียนปลอดภัยเสด็จ	4.15	0.86	มาก
รวมรายด้าน	3.94	0.62	มาก
3. ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย			
3.1 มีความรู้ความเข้าใจการบริโภคอาหารปลอดภัยด้านกิจกรรมการเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ปลูกเห็ด ฯลฯ	2.30	0.64	น้อย
3.2 ได้ถ่ายทอดความรู้กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการบริโภคอาหารปลอดภัยให้กับเพื่อนๆ นำไปใช้ในการดำรงชีวิต	3.90	0.95	มาก
รวมรายด้าน	3.1	0.80	มาก
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม			
4.1 มีความรู้ความเข้าใจด้านคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ ที่ได้เรียนรู้	3.60	0.92	มาก
4.2 ได้นำความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และในชีวิตประจำวัน เช่น การมีจิตอาสาความรับผิดชอบการทำงาน ความตรงต่อเวลา และการเป็นพลเมืองที่ดี	3.80	0.93	มาก
รวมรายด้าน	3.78	0.94	มาก
รวม	3.73	0.79	มาก

เรียนรู้เชิงประเด็น 2) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การผลิตสื่อการเรียน 5) การวัดและประเมินผล และ 6) การทำงานแบบมีส่วนร่วม ด้านปัจจัยส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการวิชาการเรียนรู้ตาม 4 ประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ekkarin Seemahasam [10] โดยการจัดการเรียนการสอนทุกช่วงชั้นให้ยึดผู้เรียนมีความสำคัญ โดยการเรียนรู้บูรณาการความรู้และทักษะต่างๆอย่างเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ใช้การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ รักษารักษ์ ด้านสิ่งแวดล้อม การทำให้โรงเรียนน่าอยู่ปลอดภัย ปลอดภัยปลอดยาเสพติด ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย การเรียนรู้การประกอบอาหารถูกสุขลักษณะ การปลูกพืชผักปลอดสารเคมีและด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบมีสมาธิได้ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงประเด็นสอดแทรกบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนตรงตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนได้หนุนเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากนี้ ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ผลิตสื่อและหลายประเภท สื่อสิ่งพิมพ์มีใบความรู้ ใบงาน วิดีทัศน์ และสื่อบุคคลมีวิทยากรเข้ามาเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับ Lewis and miel [11] ได้อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอนของครูต้องใช้สื่อการเรียนการสอนจัดกิจกรรมระหว่างการทำเนิการสอน การประเมินผล เป็นต้น

ปัจจัยดังกล่าวมาได้นำมาใช้สนับสนุนส่งเสริมนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้จัดการเรียนรู้เชิงประเด็นในส่วนการทำงานแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาพัฒนาผู้เรียนร่วมกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pinsuda Siridhrungsri [12] กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ประสบผลสำเร็จคือต้องร่วมคิดร่วมทำกำหนดปัญหาการเรียนรู้ร่วมกันแล้วร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ไขปรับปรุงและประเมินผลชื่นชมผลงานร่วมกัน ซึ่งสาระการมีส่วนร่วมเหล่านี้ได้นำมาใช้ด้าน

การจัดทำหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการกำกับติดตามประเมินผล ดังที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้รับการสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วมในขณะดำเนินโครงการทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีทักษะการเรียนรู้และเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมในการพัฒนาความเป็นครูในอนาคตที่ดี

การศึกษาการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงประเด็นพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนสุขภาวะในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้เข้าร่วมโครงการมี จำนวน 250 คนซึ่งเป็นนักเรียนแกนนำในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู จำนวน 25 โรงเรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้แยกตามประเด็นการเรียนรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 50 คนคน ด้านสิ่งแวดล้อม 50 คน ด้านการเพิ่มการบริโภคผักผลไม้ จำนวน 140 คน และด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 10 คน เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่าการเรียนรู้เชิงประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย และด้านคุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้มีความรู้แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก แต่การเรียนรู้ด้านสุขภาพผู้เรียนมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

ด้วยผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละประเด็นการเรียนรู้ได้วัดประเมินผลตามองค์ประกอบของโรงเรียนสุขภาวะคือ ผู้เรียนเป็นสุข ชุมชนเป็นสุข สภาพแวดล้อมเป็นสุข โรงเรียนเป็นสุขและครอบครัวเป็นสุข ได้ใช้เป็นตัวชี้วัดในการประเมินเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสาระเนื้อหาที่โรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูได้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนหลายช่วงวัยได้สมัครเข้าร่วมโครงการได้ทำกิจกรรมมีผลงานทั้งการทำโครงการ การทำผังความคิด การถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน และได้นำเสนอผลงานในรูปรายงานโครงการหรือการจัดนิทรรศการทำให้ผู้เรียนเรียนรู้เน้นการปฏิบัติจริงพ้องกับผลงานของ Chiraprapha Akaraborworn. [1] กล่าวถึงการเรียนรู้ผู้เรียนต้องมีอิสระ มีการตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนและผู้เรียนเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการจัดการตนเองอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความมั่นคงทางอารมณ์ตามตัวชี้วัดผู้เรียนเป็นสุข

นอกจากนี้ผู้เรียนมีแนวทางทักษะการแก้ปัญหาโดยการทำการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงด้านการทำโครงการของสาระการเรียนรู้แต่ละประเด็นเท่าที่บอกว่าโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูได้สร้างทักษะการแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ค้นหาปัญหาการเรียนรู้ของตนเองมีปัญหาเรื่องใดทำปัญหาเรื่องการเรียนรู้เรื่องสุขภาพ เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาให้การเรียนรู้เข้าใจยิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ทากิจกรรมหลายๆ อย่าง

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะโนโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ผู้เรียน จำนวน 250 คน ที่ได้เรียนรู้เชิงประเด็นตามแนวทางโรงเรียนสุภาพะโนนั้นปรากฏว่าความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริโภคผักผลไม้และอาหารปลอดภัย และคุณธรรมจริยธรรม ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้วยความพึงพอใจของผู้เรียนโดยภาพรวมแสดงถึงการจัดการเรียนรู้ได้สนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เป็นนักเรียนแกนนำในแต่ละประเด็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบฝึกปฏิบัติจริง ได้เรียนรู้ตามแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และได้เรียนรู้ด้วยการจัดการความรู้ร่วมกันกับผู้เรียนเชิงประเด็นการเรียนรู้โรงเรียนอื่นๆ จะไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย สอดคล้องผลการศึกษาของ Supang Kotrakool [13] คือมนุษย์มีความต้องการที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต เช่น ผู้เรียนในโครงการนี้ได้เรียนรู้ร่วมกันตามประเด็นที่ตนเองต้องการเข้าร่วมเรียนรู้ไม่เฉพาะเรียนรู้ตามโรงเรียนจัดให้จึงเป็นความต้องการพัฒนาตนเองในด้านพฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้แสดงออกที่คณะผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนมีการประยุกต์ใช้ความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตกับครอบครัว เช่น การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ การเลี้ยงปลา ปลูกเห็ด การจัดการสิ่งแวดล้อม กำจัดขยะ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์การพัฒนาการเรียนรู้เสริมสร้างสุขภาพของผู้เรียนด้านกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญาได้เป็นไปตามปัญหาที่โรงเรียนได้ประสบและใช้วิธีการ

แก้ปัญหาด้านสุขภาพของผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาร่วมกันโดยทำงานเป็นทีม ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมหรือ นำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปใช้ประโยชน์กับการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้แบบปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบโครงการวิชาการ การเรียนรู้แบบผังความคิด เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ด้านการเพิ่มผักผลไม้และอาหารปลอดภัยเพื่อเสริมสร้างสุขภาพและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

ควรทำวิจัยเรื่องการบริหารและการบริการวิชาการเชิงประเด็นระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

- [1] Chiraprapha Akaraborworn. (2006). **Create people : Create works.** Bangkok : KorPholapim.
- [2] Tawee Montrong. (2002). **Guideline for Educational Quality Assurance Operation of Schools Attached to the Office of Sop Prap District Primary Education, Lampang Province.** Chiang Mai : Chiang Mai University .
- [3] Prasopsuk Rittidet and Sombat Rittidet. (2016-2017). **Project to create a learning management network according to Health school guidelines for develop the Children and Youth in the Teaching Profession Development School.** Research Grants from the Office of Health Promotion Foundation.
- [4] Bunchom Srisa-ard. (2002). **Preliminary Research.** 7th Edition, Bangkok : Suweeriyasarn.
- [5] Supang Chantavanich. (2006). **Qualitative Research Methods.** 14th Edition. Bangkok : Chulalongkorn University Press Office.
- [6] Phiphat Wichiensowan. (1998). **National Education Plan, National Education Development Plan.** Bangkok : The book.

- [7] Somsak Sinthuraweche. (1999). **Geared towards quality education**. Bangkok : Wattanaphanich.
- [8] Phongsai Sayrach. (2003). **Assessment of educational quality according to educational quality standards, Department of General Education of United Secondary Schools in KhueangNai Campus, UbonRachatani Province**. Master of Education Thesis, Rajabhat Institute UbonRatchathani.
- [9] Phichitphol Suththisanon. (2003). **Development of Student Counseling System**. Bangkok : Department of General Education , Education region8.
- [10] Ekkarin Seemahasarn. (2002). **School Curriculum Preparation Process: Concepts to Practice**. Bangkok : Bookpoint.
- [11] Lewis, M. and Mie, J. (1972). **Supervision for Improved Instruction : New Challenges**. Wadsworth New responses,
- [12] Pinsuda Siridhrungsri. (2015). **A series of participatory project management : Education for Children and Youth**. Bangkok : DPUCoolprint.
- [13] Supang Kotrakool. (2002). **Educational Psychology**. Bangkok : Damsuththa Printing.

